

INDEPENDENȚA

Dramaturgul, nuvelistul, pamfletarul, poetul, ziaristul și directorul de teatru (unul dintre principalii fondatori al Teatrului Național), Ion Luca Caragiale s-a născut la data de 1 februarie 1865 în localitatea Haimanale (azi I.L. Caragiale), județul Prahova (azi jud. Dâmbovița). A decedat în anul 1912 la Berlin, la vârsta de 60 de ani. Este considerat a fi cel mai mare dramaturg român și unul dintre cei mai importanți scriitori români. I.L. Caragiale a rămas în istoria dramaturgiei române ca un mare creator de tipuri umane, un adevărat geniu al situațiilor dramatice și al limbajului, reconstituind o amplă imagine a societății timpului său dar, prin comediile schițate și nuvelele sale, forța satirică este neîntrecută până în prezent. A fost ales post-mortem membru al Academiei Române.

În timpurile din urmă poporul Românesc...

În timpurile din urmă poporul românesc a dat naștere mai multor individualități însemnate pe tărîmul științific și artistic; toate însă au fost reținute de țările străine, care au văzut deșteptarea puterilor lor. Amintim aci dintre artiști, pe domnișoarele Bârsescu și Teodorini, dintre oamenii de știință pe domnii Glük, Babeș și Asaki. Acest fapt trebuie să ne bucure și să ne întristeze în același timp; să ne bucure, căci el arată că poporul nostru a început a intra în curentul civilizației, contribuind la propășirea și susținerea ei; să ne întristeze, căci cele mai fru moase puteri ale noastre merg să illustreze și să îmbogă țească scene și așezăminte străine. Ca toate faptele sociale și istorice și acesta este fatal și necesar. Este firesc lucru ca talentele noastre să iasă la vază mai ales în străinătate, unde cele mai multe – și fac creșterea lor. Apoi, numai străinătatea cea cultă, cunoscă toare și aprețuitoare a adevăratelor merite, este în stare să descopere unde e talentul adevărat, să-l cultive și să-i dea dezvoltarea putincioasă. Așa, se știe bunioară că d-șoara Bârsescu a jucat de mai multe ori pe scena teatrului român, fără ca nimeni să fi ghicit în ea geniul ei artistic. A trebuit să meargă la Viena, pentru ca oameni într-adevăr cunoscători de arte și talente să descopere briliantul cel ascuns în piatra ce-l învălea; asemenea este cunoscut că d-ra Teodorini, după ce i s-a tăiat bursa

ce i se încuviințase pentru studierea cîntului la Milano, fu susținută acolo prin mijloacele unei sărmame femei la care stătea în gazdă și care știu să aprețuiască mai bine însușirile eminente ale tinerei cântărețe, de cum o făcu-se societatea noastră cultă cu tot aparatul ei de oameni cu pretențiunea de a prețui arta. Apoi chiar după ce dînsa, săvîrșindu-și cursul în Italia, reveni în țară, cîntecul ei nu plăcu și era aproape să fie fluierată, pe cînd în Italia, patria cîntecului, ea fu îndată aprețuită ca o mare artistă. Astăzi Teodorini are un nume european și am fi prea fericiți dacă s-ar îndura să facă a răsuna fermecătoru-i glas pe o scenă română. De la artă să trecem la știință. Să presupunem că un om de știință ar face o descoperire; la noi în țară cine are să i-o judece, cine să i-o aprețuiască? Nimeni. Tot către străinătate deci se va îndrepta descoperitorul pentru a-și aduce ia lumină meritele sale, căci la noi - trebuie să avem curajul să ne-o spunem - într-o societate în majoritatea ei neștiutoare, meritele îndeobște nu trezesc altceva decît invidia celor ce știu mai puțin. E, deci, neapărat ca talentele noastre să iasă la lumină prin străini și ca străinătatea îndată ce i le descoperă să-i rețină pentru ei. Pînă acum românii au primit numai cît în spiritul lor civilizația Apusului. Erau în perioada de absorpțiune a pro ductelor acestei culturi. Acum au început a produce la rîndul lor. Mlădița altoită s-a prins de trunchi și a început a da roadele sale. Plătim oarecum Europei cele ce am primit de la ea. Dar oare, lăsînd noi ca Europa să ne răpească toate talentele noastre cele mai deosebite, nu răsplătim noi prea scump binefacerile sale? Cînd noi ne-am îndreptat către țările civilizate ale Apusului pentru a ne îmbogăți mintea cu cunoștințele trebui toare, ne-am apropiat de un izvor mănos ce curgea cu îmbelșugare pentru a adăpa pe tot cel însetat, fără să-1 în trebe nici de unde vine, nici cine este el. Europa n-a pierdut absolut nimic prin faptul că între ucenicii săi s-a aflat și poporul român: ba din contră, deprinzîndu-1 cu trebuințele unei vieți civilizate, a cîștigat în privința materială. Luîndu-ni-se astăzi tot ce românii produc mai distins, în sfera intelectuală, ni se răpește partea cea mai nobilă a ființei noastre, sîngele cel mai scump al organismului nostru. Suntem osîndiți de a rămînea în vecinie în sfera mediocrității întrucît toate elementele noastre superioare merg să sporească încă rîndurile atît de dese ale inteligenței țării civilizate. Se împlinește din cuvînt în cuvînt vorba cea tristă a cărților sfinte: „Celui ce are i se va mai da; celui ce n-are și ceea ce are i se va lua”. Suntem noi oare în stare a risipi astfel puterile poporului nostru, și cînd vedem grăbirea și întrecerea cu care silesc popoarele străine a reține la ele pe românii cei de seamă, nu trebuie să punem noi înzecite opinteli spre a-i atrage în patria noastră? Cum! Națiunile bătrîne, culte și civilizate au nevoie de talentele pe care le descopără în România și noi românii să nu avem nevoie de ele? Nu vedem aici o cestiune din cele mai grave pentru viitorul poporului român. Un popor astăzi își face un nume și un loc în această lume numai prin meritele ce le-a dobîndit în cîmpul științelor și al artelor. Fiecare talent înstrăinat este însă un talent pierdut pentru noi. El aparține de drept poporului aceluia ce l-a recunoscut, l-a prețuit l-a cultivat și nu rădăcinei fizice de care se ține. Talentele noastre merg deci de îmbogățesc tezaurele de cultură ale țărilor ce ni le răpesc, iar noi rămînem tot poporul acela vecinic însetat de civilizația străină, pe care nu o mai poate asimila. Pe lîngă această cestiune mai mult de demnitate națională, avem și un interes major de a reține în țara noastră talentele ce se ivesc. Aceste ar forma un centru de lumini adevărate, în jurul cărora s-ar putea naște o mișcare științifică și artistică. România este apoi menită a alcătui un centru de cultură pentru popoarele mai înapoiate decît dînsa din răsăritul Europei. Fără îndoială că universitățile și teatrele sale ar atrage mult mai mulți vecini cînd ar fi împoporate cu profesori și artiști cu renume european, această măsură deci: reținerea oamenilor de talent în țară atîrnă în mare parte mîntinerea prestigiului de care ne bucurăm și acum în ochii vecinilor noștri. Nu e vorbă, recunoaștem că pentru elementele artistice este greu României a concura cu țările străine și a le plăti prețurile pe cari le plătește străinătatea. Am putea lupta însă cu succes pentru a reține pe oamenii de știință. Nu ne îndoim că parlamentul, în viitoarea sesiune se va ocupa de această importantă cestiune.

(Voința națională, an. II, nr. 369, 17 oct., p.1, Editorial nesemnat)